

Jebsen-Taylor Hand Function Test

Uit: Meetinstrumenten op Activiteitsniveau voor Handletsel
Drs L. van de Ven- Stevens, Afdeling Ergotherapie, UMC St. Radboud, Nijmegen

Algemene eigenschappen

De Jebsen is een meetinstrument ontwikkeld voor alle patiënten met stoornissen en/ of beperkingen aan de hand, die problemen veroorzaken in het uitvoeren van dagelijkse handelingen (zoals patiënten met Reumatoïde Artritis (RA), Cerebro Vasculair Accident (CVA), traumatische quadriplegie, dwarslaesie, hemiparese, verbrandingen, etc.).

Beschrijving

De patiënten wordt gevraagd 7 taken uit te voeren waarbij de tijd opgenomen wordt die zij nodig hebben om deze taken uit te voeren. De taken meten verschillende handactiviteiten die men gebruikt in het dagelijks leven. De uit te voeren taken zijn:

- Writing a short sentence (schrijven van een korte zin)
- Turning over cards (omdraaien van speelkaarten)
- Picking up small objects and placing in container (kleine objecten oppakken en in een blik plaatsen)
- Simulate eating (het eten nabootsen)
- Stacking checkers (stapelen van damstenen)
- Moving empty large cans (grote lege objecten verplaatsen)
- Moving weighted large cans (grote zware objecten oppakken)

Doelstelling

Een van de doelen is het meten van patronen van handfuncties welke vaak gebruikt worden in activiteiten uit het dagelijkse leven. Met de test wordt de unilaterale handactiviteit gemeten. Daarnaast kan met de Jebsen de effectiviteit van de behandeling geëvalueerd worden, en kan dit gebruikt worden om de patiënten inzicht te geven in hun handfunctie.

Methode van afname

De taken worden eerst met de niet-dominante hand en dan met de dominante hand uitgevoerd. De taken moeten zo snel mogelijk uitgevoerd worden. De tijd wordt bijgehouden in seconden.

Standaardisatie

De Jebsen is gestandaardiseerd. Er is een vaste manier van instructie geven en scoren.

Benodigd materiaal

Tafel, stoel, pen, papier, clip board, 4 kaarten met zinnen, boekenstandaard, stopwatch, 5 indexkaarten, leeg blik, 2 paperclips, 2 flessendoppen, 2 muntstukken, 5 bonen, theelepels, speciaal gemaakt houten bord, 5 damstenen, 5 grote blikken.

Voorwaarden voor afname

Hierover wordt in de artikelen niets gezegd. Uit het interview kwam naar voren dat de Jebsen voor patiënten vanaf 20 jaar is. Daarnaast is het belangrijk dat de patiënten geen wonden meer aan de hand hebben, zodat functioneel gehandeld kan worden.

Frequentie

Afhankelijk van het doel kun je de test 1 keer afnemen of moet je de test vaker afnemen.

Afnameduur

De afname van de test duurt bij gezonde personen ongeveer 15 minuten en is daarmee snel en makkelijk af te nemen. Uit de praktijk blijkt dat ook bij patiënten met stoornissen de test binnen deze tijd af te nemen is.

Manier van scoren

De tijd die de taken in beslag nemen, wordt gemeten met een stopwatch. Daarna worden de gegevens vertaald naar een standaardscore voor interpretatie. Hoe korter de gemeten tijd is, hoe hoger de score, hoe slechter de handfunctie. Een score van 0 betekent een normale handfunctie.

Specifieke eigenschappen

Betrouwbaarheid

De test-hertest betrouwbaarheid is onderzocht bij een groep mensen met stabiele handbeperkingen aan de hand van Pearson's Correlatie Coefficient. Variërend van $r = 0.60$ tot 0.99 . Daarbij zijn schrijven en eten de taken waar grote verschillen in snelheid per persoon gevonden werden.

Validiteit

In geen van de beide artikelen wordt de validiteit onderzocht. Wel gaat het artikel van Lynch over de validiteit van de Jebsen in het voorspellen van dagelijkse activiteiten. Hierbij is er een goede correlatie tussen de Klein-Bell Scale, een ADL meetinstrument dat de zelfverzorging meet, en de Jebsen vastgesteld. Dit kan betekenen dat de Jebsen valide is. Tijdens het interview kwam naar voren dat de Jebsen gevalideerd is voor patiënten met een CVA, RA, traumatische quadriplegie, zolang men de test volgens de beschrijving afneemt.

Normscore

Er is een normscore vastgesteld voor de leeftijden 20 tot 94 jaar, opgedeeld in 5 groepen van elk 10 jaar. Alleen de laatste groep van 60-94 jaar is samengevat, aangezien er geen grote verschillen waren tussen de personen. Normscores zijn per taak gemeten en opgesplitst in mannen en vrouwen.

Kritische beschouwing

De Jebsen-Taylor Hand Function Test is een gestandaardiseerde, betrouwbare (test-hertest) en valide test voor patiënten met stoornissen en/ of beperkingen aan de hand. Het meetinstrument is bij gezonde personen binnen 15 minuten af te nemen. Uit de praktijk blijkt dat dit hetzelfde is bij patiënten met een handletsel. Een voordeel is dat normscores bepaald zijn.

Daarnaast zijn de benodigde materialen goedkoop en makkelijk verkrijgbaar. Alleen het speciale bord moet men zelf construeren. Het meetinstrument meet de unilaterale handfunctie. Dit kan een voordeel, maar ook een nadeel zijn. Dit is afhankelijk van de gestelde doelen.

Een nadeel is dat niet duidelijk wordt hoe de scores geïnterpreteerd moeten worden. De gemeten tijden worden vertaald naar een standaardscore, waarbij een hoge score voor een slechte handfunctie staat. Uit de praktijk blijkt, dat men wel kan zeggen dat de handfunctie slecht is, maar men daaruit geen informatie kan halen waarom deze slecht is. Als laatste blijkt uit praktijkervaringen dat de instructie niet zegt wat men bij fouten moet

doen. Of op welke manier een voorwerp precies opgepakt moet worden.

De Jebsen-Taylor Hand Function Test is bruikbaar als meetinstrument op activiteitsniveau bij patiënten met handletsel.